

Karol in sta se tudi udeležila pogreba. Bog mu daj večni mir in večna luč mu naj sveti! Naj v miru počiva daleč od svojih dragih! Naj mu bo lahka tuja ogrska zemlja!

— **Sv. Duh** v Ločah. Zopet so se pretečeni teden oglasili zvonovi ter nam naznanili žalostno novice, da je Bog poklical k sebi vojaka Franca Rupnik. Bil je na Ogrskem v bolnišnici. Stariši so mu ravno zprosil dovoljenje, da se lahko pripelje v bližnjo bolnišnico v Konjice. A ni mu bilo odločeno še enkrat videti svojih domačih, prej mu je kruta usoda pretrgala nit življenja. Na potu v Konjice ga je vlak povozil v Poljčanah. En teden prej je pisal še svojim starišem ljubeznivo pismo, v katerem jih je iskreno prosil, naj ga spravijo v Konjice. — Dragi Franček! Mi žalujemo za teboj, a u si srečen pri svojem Bogu, ki si ga tako ljubil. Le ona se njemu je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži.

— **St. Peter** v Sav. dolini. Junaške smrti je umrl za domovino in cesarja blagi mladenič Fr. Rozman. Bil je poklican dne 15. februarja kot črnovojnik. Srčno je želel še enkrat videti svoj dragi dom, predno je šel na bojišče, pa božja volja ni bila taka. Udan v voljo Najvišjega je šel na bojišče. Prestal je hude boje na severnem bojišču. Vojskoval se je junaško in vzletel je bil iz bojne vrste in presajen v drugo nebeško domačijo, kjer ne pokajo puške in ne grmijo topovi. Bil je treznega značaja in krščanskega mišljenja. Posebno je rad prebiral „Slovenskega Gospodarja“, tudi v bojni črti. Bil je njegov večletni naročnik. Bil je tudi skrbni vzgojitelj dragih mu čebelic, ki so mu bile najljubša zabava ob nedeljskih urah. Zapustil je na svojem domu neutolažljivo mater-vdovo in sestre. Priporoča se v molitev. Nepozabni Franc, spavaj mirno v tuji zemlji!

— **Solčava**. Skoraj vsak dan dobimo z bojišča kako žalostno novice. Najprej smo zvedeli, da je umrl na bojišču Janez Plesnik, dober in pridni mladenič ter zvesti ud Marijine družbe. Kmalu na to je nas pretresla vest, da sta padla na italijanskem bojišču vzgledna, pridna in skrbna družinska očeta Martin Uršnik, po domače Roban, in Matevž Klemenšek, po domače Ložekar. Bil je to hud udarec za celo občino, posebno pa za neutolažljive žene in otroke, katere zapuščata. Ali nismo se mogli tega dočela preboleti, že nas je zadela nova nesreča. Kruta smrt je zopet ugrabila na italijanskem bojišču mlade, nadepelo življenje Alojzija Knez, po dom. Perko. Bil je edini sin, blag mladenič, res vreden naslednik svojih dobrih in poštenih starišev, ki so ga že v zgodnji mladosti navadili na lepo krščansko življenje. Poln navdušenja za drago domovino je odšel na bojišče dne 16. oktobra 1914 in sicer v Galicijo. Ko pa je izbruhnila vojska z Italijanom, je odrihl na italijansko bojišče ter se ves čas tja do svoje smrti junaško bojeval. Kratko pred smrtjo je še pisal svoji sestri z bojišča, še popolnoma zdrav, pismo, v katerem se poslavlja od domačih. Blagi mladenič, naj ti bo tuja zemlja lahka!

Sv. Ksaverij. Dne 11. avgusta t. l. je padel ju naške smrti na severnem bojišču mladenič Ivan Tašun iz Okonine. Že v začetku septembra je prinesel „Slovenec“ poročilo o njegovi smrti, vendar so se tolažili njegovi starši in vsi njegovi prijatelji, da je ta vest bila mogoče le nerečnična. Zdaj, ko je prišlo tudi uradno poročilo, še-le zdaj smo pri morani verjeti da se ne vrneš nikdar več med nas, blagi naš Ivan! Vsak, ki te je poznal, Te je ljubil, a ne samo ljubil, temveč tudi spoštoval in visoko cenil. Saj so bile združene v Tebi vse vrline, ki morajo krasiti vsakega dobrega slovenskega mladeniča; bil si odkritega značaja vzoren katoličan, za veden Slovenec! Kot sin kmečkih staršev si dobro vedel, da je treba tudi Slovence povaditi kmečkega stanu, ki pa se more doseči edino le z izobrazbo. Zato si o prošem času pridno prebiral časopise in knjige in bil vedno vnet član našega Izobraževalnega društva. Da, takšnih kmečkih sinov potrebujemo mnogo, tembolj pa obutimo izgubo takšnih mladeničev, kot si bil Ti! Ni Ti bilo usojeno vrniti se nazaj med svoje starše znanice in prijatelje, v cvetu tvoje mladosti ti je zadala sovražna krogla daleč tam na bukovinski zemlji smrtino rano. Ne boš stopil več med nas, ki si nam bil eden izmed najboljših prijateljev in ki nas čaka mogoče ista usoda kot Tebe, a spomin na Tebe nam ostane večni! — Tvoj prijatelj.

— **Sp. Kraše** ob Dretji. Žalosten je bil lanskega leta dan sv. Ane, kateri je klical pod orožje hrabre može in mladeniče, med katerimi sta bila tudi brata Franc in Jožef Podrižnik. Hrabro sta se borila za našo ljubo domovino. Za Franca se ne ve sedaj nič, ali je še med živimi ali pa je že med padlimi. O Jožefu pa je pisal njegov prijatelj, da je bil začet v prsa od krogle krutega sovražnika v Karpatih. Večkrat si je prepeval Joško znano nam pesmico: „Oj, ta vojaški boben, ta bo moj ta prvi zvon. Sej ta mi bo zazvonil, kadar jaz umiral bom.“ Res, padel je za domovino. Daleč tam počiva njegovo truplo na karpatski zemlji. Za njim žalujeta skrbni oče in ljubeča mati, najmlajši bratec ter njegovi zvesti prijatelji in znanci. Sedaj je pa še tretji brat Anton šel pod orožje.

— **Sevnica**. Dne 24. decembra smo pokopali 24-letnega Maksa Križman, učitelja iz St. Vida pri Planini, kateri je umrl za boleznijo, ki si jo je nakopal pri izvrševanju svoje vojaške dolžnosti. Svetila mu večna luč!

Razne novice

* **Kje je dr. Jehart?** Vojni kurat Ivan Herkner, ki je bil v Skoplju po bolgarskih četah rešen iz srbskega ujetništva, poroča dunajsko „Reichsposti“, kako se mu je godilo v Srbiji. Med drugim piše v. Herkner tudi o ujetem slovenskem vojnem kuratu dr. Jehartu. Herkner poroča, da je bil dr. Jehart nekaj časa zaprt v „Bardovu“, in sicer v stari turški vojašnici v bližini Skoplja, kjer je bil zelo strogo zastražen. Herknerju je bilo prepovedano občevati z g. dr. Jehartom. Nič spovedati se dr. Jehart ni smel, dasiravno je to tako srčno želel. Herkner ni mogel izvedeti, zakaj se je dr. Jeharta zaprlo. Najbrž se je to zgodilo radi poskušenege bega ali je pa bil osumljen vohunstva. Kje se nahaja sedaj dr. Jehart, ni znano.

Novi vojni kurati. Vojnim kuratom sta imenovana za čas vojne: Nagelschmied Alojzij, bivajoč v Svečah na Koroškem, in Savec Franc, bivajoč v Volšperku na Koroškem.

Duhovniška vest iz krške škofije. Č. g. Leopold Kasl, župnik v Brezi pri Celovcu, je dne 19. decembra ob 2. uri popoldne v deželni bolnici v Ljubljani umrl. Svetila mu večna luč!

Iz poštne službe. Poštna aspirantinja Viljemina Kovacč je imenovana za poštno oficijantinjo v Rogatcu.

Odlikovanje. Podpolkovnik 90. pešpolka Božidar Raktelj brat župnika g. Rudolfa Raktelja na Bižejskem, je bil odlikovan za hrabrost pred sovražnikom z redom Železne krone III. razreda z vojno dekoracijo.

Odlikovani slovenski dijaki. Praporščak Josip Ferk, doma iz Ceršaka ob Muri, ki služi kot enoletni prostovoljec pri kranjskih alpincah, je bil zaradi junaškega zadržanja pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno.

* **Odlikovani slovenski domobranci**. Radi junaških činov v bojih dne 1. in 2. novembra pri odbitju laškega napada so bili odlikovani s srebrno svetinjo za hrabrost II. vrste domobranci celovčija Alojzij Marčec, Franc Lovrenčič iz Vrhol pri Konjicah in Avguštin Savnik iz Sromelj pri Brežicah, vsi od oddelka strojnih pušk.

* **Slovenski fantje na Galipolu**. Dobili smo sledečo dopisnico: Galipoli, 11. dec. 15. Vsi slovenski fantje od avtomobilne baterije števil. ... v Galipolu želimo vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ veselo božične praznike in srečno novo leto! Prijateljske pozdrave vsem, znani fantje: Peter Peklar, Fr. Spitaler, F. Rode, Jožef König, Mihael Štabus, K. Vodopivec, Toni Schöner, Fr. Komič, Jožef Budua, J. Rekar, Tomaž Gerbec, J. Sever, Stefan Ošina. Sicer nas je še več Slovencev ob Dardanelah, pa vsi ostali so ravno v službi. Tudi od njih pozdrave. — Dostavek uredništva: Ta dopisnica je bila oddana na galipolski vojni pošti dne 12. decembra in sicer pod sledečim popolnoma slovenskim naslovom: Slavno uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru (Štajersko) Avstrija. Dopisnica je došla v naše roke v pondeljek, dne 27. dec.

* **Slovenec ima vse rado**. S koroško-italijanske bojne črte se nam piše: Mnogo slovenskih črnovojnikov je tukaj na koroško-italijanski meji. Naši višji imajo Slovence zelo radi, ker smo zelo vstrajni in se ne strašimo ne sovražnih krogel, ne bajoneta, ne mraza ali kaj takega. Naš g. stotnik, rodom Hrvat, zmiraj po očetovski skrbi za nas ter ima nas Slovence posebno rad. Preskrbel nam je na fronti harmonike in razne druge godbene instrumente. Dobivamo tudi slovenske knjige, „Gospodarja“ in „Stražo.“ Samo nekaj nas ne veseli. Kadar namreč gledamo z naše postojanke razvaline sloveče slovenske božje poti: Sv. Višarj. Kleti verolomnik je naše svetišče popolnoma porušil. — Veselo novo leto! Janez Sedlašek in Martin Svenšek od Sv. Vida pri Ptujju; Ign. Kokol iz Vurberga in Jernej Podkrižnik iz Morja pri Framu ter več drugih.

* **Blizu sv. Višarj**. Sanitetni podčastnik Jos. Kmetec nam piše dne 14. dec.: Pozdravljam vse e. bralce „Slovenskega Gospodarja.“ Nahajam se blizu tiste sloveče božje poti na Koroškem (Sv. Višarje), ki pa je sedaj popolnoma razdejana. Polentarje večkrat rošteno namažemo. Pošitjamo jim v pozdrav 45 kg težke cukrčke, ki jim pa niso nič kaj všeč. „Slovenskega Gospodarja“ dobivam redno.

* **Pogrešajo se**: Jakob Bohinc, 87. pešpolk, 2. bataljon. Odgovor njegovi ženi Veroni Bohinc, pošta Juršinci pri Ptujju. — Ivan Zobeč, domobranski pešpolk števil. 26, 5. stotnija, vojna pošta števil. 48. Odgovor prosi Ana Koroša, Nunska graba, pošta Ljutomer. — Janez Baumann, služil pri domobranskem pešpolku števil. 4, 1. stotnija, vojna pošta števil. 48. Nahajal se je od začetka vojske v Galiciji. Dne 21. avgusta 1914 je zadnjikrat pisal. Kdor bi kaj vedel o njem, naj naznači bratu Ferd. Bauman, Dražen Vrh, Marija Snežna, pošta Cmurek.

Kako se išče pogrešane vojake. Dunajska „Korrespondenz Wilhelm“ poroča: Mednarodni mirovni urad v Bernu na Švicarskem je že ob pričetku vojske organiziral posebno službo za vojne žrtve. Tega urada se občinstvo posebno pridno poslužuje. Ta posredovalni urad je v stanu, da poišče pogrešane vojake na Ruskem. Sorodniki, ki pogrešajo kakega od svojih, ki se je izgubil na ruskem bojišču, naj se obrne na podružnice tega urada. Naslov za dopise je: „Österreichische Friedensgesellschaft“, Dunaj, Spiegelgasse 4. Urad posluje brezplačno.

Avstrijski vojni izdatki v letu 1914. V zadnjih petih mesecih, to je od 28. julija do 31. decembra 1914 znašajo vojni izdatki avstro-ogrsko monarhije, kakor je razvidno iz poročila kontrolne komisije za državne dolgove, 6 milijard in 700 milijonov kron. Avstrija mora plačati približno dve tretjini vojnih izdatkov, Ogrska pa samo eno tretjino. Vojni izdatki drugih dežel so še večji. Anglija je n. pr. izdala do dne 1. novembra 1915 že 31% milijarde, Francija do dne 31. oktobra 1915 21 milijard frankov.

* **Slovenci na Nemškem**. Gladbeški Slovenci so slavili dne 8. dec. blagoslovljenje društvene zastave slovenske rožniveenske družbe. „Gladbacher Zeitg.“ piše: Pri skupnem sv. obhajilu v veliki cerkvi sv. Lamberta, ki je bila polna Slovencev in Slovenk, so nosili moški znake v slovenskih (belo-modro-rudeče), barvah, ženske pa so imele na glavi svoje lepe rute. Nemški duhovniki in drugi Nemci so bili čisto očarani nad čudovito lepim prizorom. Popoldan je bilo slavnostno zborovanje, katerega sta se udeležila kot zastopnika gladbeški župan Korte in svetovalec Kapen. To se je zgodilo v Gladbeku na Nemškem meseca decembra letošnjega leta.

* **Vojaška taksa**. Osebe, ki so podvržene plačevanju vojaške takse, t. j. vsi tisti moški od 24. do 36. leta, ki ne služijo pri vojaki, se morajo tekom mesca januarja zglašiti pri obč. uradu.

* **Sladkor se podražil**. Listi poročajo, da se bo s 1. februarjem 1916 podražil sladkor za 50 v do 1 K pri 100 kg.

* **Popisovanje zalog vina in sadjaveca?** Nekateri davkarji zahtevajo od občin, da jim naznanijo, koliko vina in sadjaveca imajo v zalogi posestniki, ki so podvrženi osebno-dohodninskemu davku. V mnogih občinah pa se to uradno naročilo napačno razumeli in so kar po celi občini popisovali zaloge vina in sadjaveca. Na uradnem mestu se nam je zagotovilo, da popisovanja ali rekviriranja zalog vina in sadjaveca ne bo. Torej je vsako razburjenje popolnoma nepotrebno!

* **Popisovanje zalog sena in slame**. Cesarska namestnija je odredila popisovanje zalog sena in slame po celi deželi. Občine dobijo posebne tiskovine, katere morajo izročiti posameznim posestnikom in lastnikom sena in slame. Posestniki morajo tiskovine sami izpolniti in naznaniti, koliko sena, otave ali pa slame pole morajo oddati občinskemu uradu, kateri jih vpošlje okrajnemu glavarstvu. Oblast hoče s tem popisovanjem izvedeti, koliko je še na deželi odvišnega sena, otave in slame.

Kmečke pritožbe. Živinorejci se pritožujejo, da ne dobijo otrobov, ki so jih po občinskih uradih naročili pri uradu za žvinska krmila v Gradcu. Na deželi je sedaj veliko pomanjka je močnih krmil. Svetujemo, da se naj prazdeti radi pica nega delovanja urada za žvinska krmila pritožijo pri občini na okrajno glavarstvo ali pa naravnost na cesarsko namestništvo.

Žito se mora oddati do 10. januarja. Občine mariborskega okrajnega glavarstva so dobile nalog, da naj takoj obvestijo posestnike, ki še niso oddali zahtevanega odvišnega žita, da morajo istega najpozneje do 10. januarja 1916 oddati komisionarju vojnožitno pometnega zavoda.

* **Spor s posli**. Nekaj kmet stavi sledeče vprašanje: Dogovoril sem se z žensko, da pride k meni v službo za dekle ter sem ji dal 20 K are, ki jo je dobila na račun svojega zaslužka. Dekle pa službe noče nastopiti in torej vprašam, kaj mi je storiti in ali imam pravico aro nazaj zahtevati? — Odgovor: Vi ste naredili z dotično dekle službeno pogodbo ter imajo glede pravnega razmerja veljavno vse zakonske določbe. Vi morete dekle s postavnimi pripomočki prisiliti, da nastopi sprejeto službo. S tako silo pridobljenega posla v hiši imeti ni dobro in vam za to ne priporočamo, ga s silo tirati v službo, ki je ne mara sprejeti. Denarno svoto, ki ste jo dali dekle na račun njenega zaslužka v obliki are, pa mora dekla vsekako vrniti in če tega ne stori izlopa, pa jo iztirjajte sodnijskim potom.

*** Pozor pred zajcem!** Jako slabi časi se obetajo našim mladim jablanovim nasadom in gorje jim, ako jih ne bomo zavarovali o pravem času. Zajec se je minolo leto razmnožil bolj kakor po navadi in tudi sedaj ima vsled pomanjkanja lovcev lep mir. Za to nujno opozarjamo vse sadjarje, da nemudoma zavarujejo vse mlajše jablane, kakor je pač v kakem kraju navada. Letos, ko manjka slame, vreč, česla itd. bi kazalo zavarovati drevje s koruzno slamo, trnjem ali s primernimi diljami. Tudi kako mazilo se je ponekod dobro obneslo. Ako zmešamo 1 liler goveje krvi, ½ litra apna, ¼ litra kravjeka, eno osminko litra saj in kake tri glivice česna, ki ga olupimo in stičemo, dobimo mažo, ki naj se ob suhem vremenu z zidarskim čopičem namaže po deblih. Star vnet sadjar trdi, da se je iz dolgoletne izkušnje prepričal o popolni zanesljivosti takega mazila. — Drugo sredstvo: Ako na 1 liter kozjega mleka primešamo neko liko saj, dobimo mažo, ki se jako dobro drži na deblu in neki popolnoma odžene zajca. Baje se že od daleč izogne drevesa, ki je namazano s takim mazilom. — Nekaj se mora storiti, ker drugače bo škoda zopet ogromna in nenaдомestljiva.

Dopisi.

*** Maribor.** V ponedeljek, dne 27. dec., je v hiši Livadna ulica šte. 10, umrl vpokojeni 88letni železničar Andrej Gleinzer. Rajni je svoje otroke vzgojil v krščanskem duhu. Pogreb se je vršil v sredo, dne 29. t. m. Svetila mu večna luč!

Št. Ilj v Sl. gor. Naš organist g. Anton Rozman je dobil pravico, da sme prodajati »Stražo« in »Slovenskega Gospodarja«. Kdor še torej ni naročen na naše liste, si jih lahko kupi pri g. organistu.

Št. Ilj v Slov. goricah. Mlad posestnik Alojzij P. mperger v Selnici ob Muri, ki je kot črnovojnik se le letošnjo spomlad bil poklican v vojake, je bil odlikovan že z dvema srebrnima kolajnama. Na severnem bojišču je dobil veliko srebrno kolajno, ker je ob reki Prut odvezel Rusom velik čoln. Na italijanskem bojišču pa je resil Pomperger ranjenega častnika ujetništva in je dobil za to malo srebrno kolajno. Odlikovanec je Slovenec.

*** Slivnica pri Mariboru.** Vsem znancem in znankam iz slivniške župnije voščijo vse najboljšo k novemu letu fantje 47. pešpolka z bojnega polja: J. Frangež, Janez Frangež, Anton Plečko, Jožef Paurman, Stefan Gassenburger, Stefan Sagadin.

*** Dobrovec pri Hočah.** Blaž Augustin, ki se krepko bori na italijanskem bojišču, piše svojim domačim, da imajo naši slovenski vojaki veselo upanje, da bodo ob pravem času prebili laško bojno črto in bodo vkorakali v Benetke, kjer se bodo pošteno skopali v morški vodi. In potem pridejo junaki vris-kaje nazaj v slovensko domovino, ki bo vesela in bo srečna. — Takega duha so naši vrli fantje in možje na bojišču!

*** Ruše.** Naš organist g. Ivan Slaček prodaja odslej »Slovenskega Gospodarja« in »Stražo.« Dobil je za to uradno dovoljenje.

*** Spodnji Duplek.** Dne 17. dec. smo nesli ob obilni udeležbi občinstva k zadnjemu počitku moža, katerega je vsakdo čislal. kdorkoli ga je poznal in ž njim le malo občeval. Saj pa je to bil mož po volji božji, resnicoljuben, pravičen, bogaboječ in usmiljenega srca, kajti malokdo, ki se je v sili zatekel k njemu, ni od njega odšel brez pomoči. Ako ni mogel v gmotnem oziru pomagati, dal je dobre svete, vsled katerih se je mogel dotični izmotati iz zadreg in se ostreti najhujših skrbi. Le zapravljevi in pijanci niso našli pri njem nobene milosti. A vsem poštenim občanom, oziroma faranom, bo ostal Janez Pečar, bivši posestnik v Spodnjem Dupleku, še dolgo v blagem spominu. Rojen je bil leta 1827. Služil je osem let vojske in štiri leta kot orožnik. Občani so možu kmalu potem, ko je postal posestnik v Spodnjem Dupleku, izkazali svoje zaupanje ter ga izvolili za župana. Opravljal je to častno službo celih šest let. Bil je tudi celih 18 let cerkveni ključar, kakor tudi zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«, ki ga je vsakokrat željno pričakoval. Dobre knjige in časopise je kaj rad čital in pa brez očal. Čuditi se je vsakdo le moral njegovemu dobremu spominu, še čez leta se je spominjal, kar je v tem ali onem časniku čital. O-trok mu njegova dobra žena, ki se je že pred več leti preselila v večnost, ni zapustila, a vzrejal je vedno rad otroke svojih sorodnikov, za katere je prav po očetovski skrbel. Mnogo je žrtvoval za potrebo in olepšavo farne cerkve. Za smrt se je dobro pripravil, vsako malenkost za pogreb je natanko pisмено določil in tako je mirno pričakoval svojega konca in med molitvijo, ki so jo domači ob njegovi smrtni postelji opravljali, mirno v Bogu zaspal v 89. letu. Da je bil pokojni priljubljen in daleč na okoli znan, je priča temu, ker se je njegovega pogreba gotovo čez 300 spremljevalcev udeležilo. Pri njem se je prav v polni meri uresničila prislovica: Kakršno življenje, takšna smrt. Naj blagi pokojnik v miru počiva!

*** Sv. Trojica v Slov. gor.** Valentin Klemenčič, četovodja 47. pešpolka, o kojem smo pred kratkim poročali, da je bil radi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno, je bil te dni znova odlikovan z bronasto kolajno. Čast slovenskemu junaku!

*** Negova.** Alojz Ploj, desetnik topničarskega polka šte. 7. je bil za hrabre čine pred sovražnikom odlikovan z hrabrostno bronasto svetinjo.

*** Gornja Radgona.** S tirolskih hribov nam pišejo: Ivan Polak iz Crešnjevca, Ivan Rihterič iz Presberga, Ivan Kaučič iz Stavešinec in J. Vaupotič iz Polic, da so še zdravi in se z veseljem borijo z izdajalskim Lahom.

*** Cirkovce.** Naše gospodarsko-organizatorično življenje se zopet vrlo giblje. Strojna zadruga v Mihovcih ima dne 13. jan., ob ¼10. uri dopoldne, svoj občni zbor. Govori g. Pušenjak. — V nedeljo, dne 16. jan., popoldne po večernicah, pa zboruje Strojna cirkovška zadruga. Kmetje, kmetice, pridite v veliki množini!

*** Tinje na Pohorju.** Od nas je šlo na vojno že nad 200 mož in mladeničev. Izmed tistih je do sedaj padlo 12, v ujetništvu jih je 15, pogreša se jih 10. Ranjenih je bilo mnogo. Eden je odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Eden pa je srečno ušel iz ruskega ujetništva v Bolgarijo.

*** Sv. Jurij ob južni žel.** Desetnik Franc Klinar je bil dne 28. nov. odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. Dne 4. dec. je bil ranjen in se sedaj zdravi v dunajski bolnišnici.

*** Vransko.** Topničar Leopold Slopnik, ki se že 14 mesecev bori na bojnem polju, piše, da je še zdrav in da se nam v domovini ni treba bati, da bi laška armada kedaj marširala proti Dunaju ali proti Trstu. Soškega zidu Italijan ne more predreti. Naši so na izbornih postojankah tako dobro utrjeni, da se ni bati, da bi Lah prodril kedaj k nam. Tudi svoje telo ima vsak vojak že do dobra utrjeno zoper slabo vreme in mraz.

Celje. V kazenski zadevi »Stelzer proti Križan« se je izročilo za sklad za vdove in sirote naše oborožene sile svota 35 K.

*** Rajhenburg.** Med našim ljudstvom se je zadnje dni razširila neka bojazen zaradi rekviriranja žita, fižola itd. Vsak pameten kmet uvidi, da je treba v veliki stiski pomagati tistim, ki nimajo nič. V namen pravične razdelitve je vsak pri prvem poizvedovanju napovedal toliko, kolikor je presodil, da ima. Pa se je izkazalo, da se je premalo napovedalo, zato so prišli zastopniki občin z zastopnikom višje oblasti v vsako hišo ter preiskali vsako posodo, vsak prostor, če niso menda ljudje kaj skrili. Mogoče, da se je tuintam našlo kaj skritega, pa splošno so naši ljudje poštenjaki in se ne bojijo nobenega preiskovanja. Pričakujejo samo, da se upošteva tudi njihove opravilne zahteve ter da se jim odmeri toliko živil, kolikor jih porabi človek, ki začne delati že zjutraj pred svitom in se poti do poznega mraka. Fižola so morali ljudje dati toliko, da ga bodo imeli nekateri še komaj za seme, oves bi bili morali dati še taki, ki ga niti imeli niso. Iz vsega tega vidimo, da bi bil zelo potreben okrajni odbor, v katerem bi zastopniki občin razumeli in zastopali težnje ljudstva, da bi se tu pri nas ne samo pobiralo, ampak tudi uspešno podpiralo tiste, ki imajo manj kot nič, ker jim je toča vse vzela. V Rajhenburgu imamo sedaj le samo najlepšo moko, druge se ne dobi, čez nekaj časa bo pa sama koruzna, bele pa nič.

*** Zdole.** Dne 15. dec. je umrla Marija Amon, posestnica na Kostajniku. Pol leta poprej, dne 3. aprila, pa je umrl njen mož Jožef. Zapustila je dva nežna otroka, ki sta sedaj siroti sami na svetu. Bog daj umrlima večni mir!

Zadnja poročila došla v četrtek, 30. dec.

najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglašajo:

Dunaj, 29. decembra.

Rusko bojišče.

Na Besarabski meji je sovražnik včeraj, dne 28. decembra, ponovil svoje napade, katere je spremljal močen artilerijski ogenj. Napadi so se izvršili na način, kakor dan poprej. Njegovo napadalne čete so bile odbite v ognju naših pušk in topov povsod — mestoma tik pred našimi ovirami. Ruske izgube so velike.

Izhodno od Burkanova (ob Strypi) smo nekaj varnostnih oddelkov pred močnejšimi ruskimi četami vzeli nazaj, in sicer bližje proti naši glavni postojanki.

V Voliniji mestoma topovski ogenj.

Italijansko bojišče.

Tudi včeraj, dne 28. decembra, so Italijani nadaljevali na južni in južno-zahodni bojni črti na Tirolskem svoje živahnejše delovanje.

Na ozemlju Sugana je bil odbit sovražni napad na Monte Carbonile (južno-izhodno od Barco). Istotako so se izjalovila sovražna ponočna podvzeta na ozemlju Col di Lana.

Na primorski bojni črti so se vršili na več mestih topovski boji ter boji z ročnimi granatami in metaleci min.

Srbsko bojišče.

Položaj je nespremenjen. Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Boji za Črnovico.

Boji ob bukovinsko-besarabski meji so vedno bolj srditi. Ujeti ruski vojaki pripovedujejo, da je ruski car zapovedal, da se Črnovico morajo zavzeti. Torišče sedanjih bojev je namreč oddaljeno od Črnovic na izhodni in severo-izhodni strani samo dobrih 15 do 20 kilometrov. Rusi so na fronti, dolgi pet kilometrov, postavili čez 200 topov in tri infanterijske divizije. Rusi so naše postojanke v času od Svete noči do dne 28. decembra o. oldne naskočili 14krat. Pred našimi žičnatimi ovirami leži na stotine mrtvih Rusov. Ruski polk iz Odese ima strašne izgube. Število mrtvih in ranjenih Rusov znaša mnogo nad 1000. Zahodno od mesta Bojan je naša težka artilerija s štirimi dobrozadetimi streli pokopala kar dve sovražni stotniji. Rusi naše črte kljub silnemu naporu niso mogli predreti.

Naši potopili črnogorsko ladjo.

Avstro-ogrski podmorski čoln je dne 23. dec. pri Sv. Ivanu Meduanskem potopil črnogorsko jadrnico, ki je bila obložena z žrvili. Ladjica je imela na krovu top, s katerim je streljala na naš podmorski čoln.

Dve veliki železniški nesreči.

Na progi Berlin—Poznanj je dne 28. decembra pri postaji Benčen skočil vlak, napolnjen z vojakmi, ki so se vračali z dopusta, iz tira. Ubityh je 18 vojakov in železničarjev, ranjenih pa je 47 oseb.

Na Italijanskem je dne 28. decembra pri mestu Bolonja trčil brzovlak s tovornim vlakom. Štiri vozovi brzovlaka so razbiti, 10 oseb ubityh, 50 ranjenih. Med ponesrečenimi je mnogo vojakov.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Angleški ministrski svet je sklenil predložiti spodnji zbornici postavni predlog, da se za celo Anglijo upelje splošna vojaška dolžnost. Dosedaj je bil namreč na Angleškem vojak samo tisti, ki se je prostovoljno oglašil.

Naročevanje samo-pondeljrove »Straže«. Kdor hoče imeti »Stražo« samo v pondeljek, si isto kakor dozdaj lahko naroči posebej. Za naročanje pondeljrove »Straže« se naj rabijo položnice »Našega Doma«, katere smo priložili pred enim tednom in ki so veljavne samo za pondeljrovo »Stražo«. Kdor nima te položnice, naj pošlje denar po poštni nakaznici na naslov: »Upravništvo Pondeljrove Straže« v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bodo pomot. Sama Pondeljrova Straža stane za celo leto **K 3'20**; za pol leta **K 1'60**; za četrt leta **90 vin**.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najboljši in času najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slika cesarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerna za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podučil o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi podpor in penzij. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštno vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

*** Ne pišite po položnice!** Nekateri naročniki so izgubili položnice, ki smo jih pred tremi tedni priložili listu, in zdaj pišejo, da bi njim naj poslali druge v pismu. Naznanjamo tem potom, da nam je popolnoma nemogoče pošiljati posameznim naročnikom položnice, ker bi potrebovali celo pisarno za to delo. Kdor nima položnice pri rokah, naj si kupi poštno nakaznico in nam naj pošlje naročnino po nakaznici.

Listnica uredništva.

Zusem: Ker se niste podpisali, roma Vaš dopis za novo leto v list — Stranice: Le pridno pišite! Bomo s veseljem sprejeli. Po-
rd naljeni! — Raznim dopisnikom: Tokrat smo dobili toliko dopisov, pisem s bojišč, in drugega gradiva, da nam je pri najboljši volji nemogoče vse spraviti v list. Nekaj smo okrajšali, drugo pa zopet odložili.

*** Pozor pred zajcem!** Jako slabi časi se obetajo našim mladim jablanovim nasadom in gorje jim, ako jih ne bomo zavarovali o pravem času. Zajec se je minolo leto razmnožil bolj kakor po navadi in tudi sedaj ima vsled pomanjkanja lovcev lep mir. Za to nujno opozarjamo vse sadjarje, da nemudoma zavarujejo vse mlajše jablane, kakor je pač v kakem kraju navada. Letos, ko manjka slame, vreč, česla itd. bi kazalo zavarovati drevje s koruzno slamo, trnjem ali s primernimi diljami. Tudi kako mazilo se je ponekod dobro obneslo. Ako zmešamo 1 liler goveje krvi, 1/2 litra apna, 1/2 litra kravjeka, eno osminko litra saj in kake tri glivice česna, ki ga olupimo in stičemo, dobimo mažo, ki naj se ob suhem vremenu z zidarskim čopičem namaže po deblih. Star vnet sadjar trdi, da se je iz dolgoletne izkušnje prepričal o popolni zanesljivosti takega mazila. — Drugo sredstvo: Ako na 1 liter kozjega mleka primešamo neko liko saj, dobimo mažo, ki se jako dobro drži na deblu in neki popolnoma odžene zajca. Baje se že od daleč izogne drevesa, ki je namazano s takim mazilom. — Nekaj se mora storiti, ker drugače bo škoda zopet ogromna in nenaдомestljiva.

Dopisi.

*** Maribor.** V ponedeljek, dne 27. dec., je v hiši Livadna ulica števil. 10, umrl vpokojeni 88letni železničar Andrej Gleinzer. Rajni je svoje otroke vzgojil v krščanskem duhu. Pogreb se je vršil v sredo, dne 29. t. m. Svetila mu večna luč!

*** St. Ilj v Sl. gor.** Naš organist g. Anton Rozman je dobil pravico, da sme prodajati »Stražo« in »Slovenskega Gospodarja«. Kdor še torej ni naročen na naše liste, si jih lahko kupi pri g. organistu.

*** St. Ilj v Slov. goricah.** Mlad posestnik Alojzij P. mperger v Selnici ob Muri, ki je kot črnovojnik se le letošnjo spomlad bil poklican v vojake, je bil odlikovan že z dvema srebrnima kolajnama. Na severnem bojišču je dobil veliko srebrno kolajno, ker je ob reki Prut odvezel Rusom velik čoln. Na italijanskem bojišču pa je resil Pomperger ranjenega častnika ujetništva in je dobil za to malo srebrno kolajno. Odlikovanec je Slovenec.

*** Slivnica pri Mariboru.** Vsem znancem in znankam iz slivniške župnije voščijo vse najboljši k novemu letu fantje 47. pešpolka z bojnega polja: J. Frangež, Janez Frangež, Anton Plečko, Jožef Paurman, Stefan Gassenburger, Stefan Sagadin.

*** Dobrovec pri Hočah.** Blaž Augustin, ki se krepko bori na italijanskem bojišču, piše svojim domačim, da imajo naši slovenski vojaki veselo upanje, da bodo ob pravem času prebili laško bojno črto in bodo vkorakali v Benetke, kjer se bodo pošteno s kopali v morski vodi. In potem pridejo junaki vris-kaje nazaj v slovensko domovino, ki bo vesela in bo srečna. — Takega duha so naši vrli fantje in možje na bojišču!

*** Ruše.** Naš organist g. Ivan Slaček prodaja odslej »Slovenskega Gospodarja« in »Stražo.« Dobil je za to uradno dovoljenje.

*** Spodnji Duplek.** Dne 17. dec. smo nesli ob obilni udeležbi občinstva k zadnjemu počitku moža, katerega je vsakdo čislal. kdorkoli ga je poznal in ž njim le malo občeval. Saj pa je to bil mož po volji božji, resnicoljuben, pravičen, bogaboječ in usmiljenega srca, kajti malokdo, ki se je v sili zatekel k njemu, ni od njega odšel brez pomoči. Ako ni mogel v gmotnem oziru pomagati, dal je dobre svete, vsled katerih se je mogel dotični izmotati iz zadreg in se otrestiti najhujših skrbi. Le zapravljevci in pijanci niso našli pri njem nobene milosti. A vsem poštenim občanom, oziroma faranom, bo ostal Janez Pečar, bivši posestnik v Spodnjem Dupleku, še dolgo v blagem spominu. Rojen je bil leta 1827. Služil je osem let vojske in štiri leta kot orožnik. Občani so možu kmalu potem, ko je postal posestnik v Spodnjem Dupleku, izkazali svoje zaupanje ter ga izvolili za župana. Opravljal je to častno službo celih šest let. Bil je tudi celih 18 let cerkveni ključar, kakor tudi zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«, ki ga je vsakokrat željno pričakoval. Dobre knjige in časopise je kaj rad čital in pa brez očal. Čuditi se je vsakdo le moral njegovemu dobremu spominu, še čez leta se je spominjal, kar je v tem ali onem časniku čital. O-trok mu njegova dobra žena, ki se je že pred več leti preselila v večnost, ni zapustila, a vzrejal je vedno rad otroke svojih sorodnikov, za katere je prav po očetovski skrbel. Mnogo je žrtvoval za potrebo in olepšavo farne cerkve. Za smrt se je dobro pripravil, vsako malenkost za pogreb je natanko pisмено določil in tako je mirno pričakoval svojega konca in med molitvijo, ki so jo domači ob njegovi smrtni postelji opravljali, mirno v Bogu zaspal v 89. letu. Da je bil pokojni priljubljen in daleč na okoli znan, je priča temu, ker se je njegovega pogreba gotovo čez 300 spremljevalcev udeležilo. Pri njem se je prav v polni meri uresničila prislovica: Kakršno življenje, takšna smrt. Naj blagi pokojnik v miru počiva!

*** Sv. Trojica v Slov. gor.** Valentin Klemenčič, četovodja 47. pešpolka, o kojem smo pred kratkim poročali, da je bil radi svojega hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno, je bil te dni znova odlikovan z bronasto kolajno. Čast slovenskemu junaku!

*** Negova.** Alojz Ploj, desetnik topničarskega polka števil. 7. je bil za hrabre čine pred sovražnikom odlikovan z hrabrostno bronasto svetinjo.

*** Gornja Radgona.** S tirolskih hribov nam pišejo: Ivan Polak iz Crešnjevca, Ivan Rihterič iz Presberga, Ivan Kaučič iz Stavešinec in J. Vaupotič iz Polic, da so še zdravi in se z veseljem borijo z izdajalskim Lahom.

*** Cirkovce.** Naše gospodarsko-organizatorično življenje se zopet vrlo giblje. Strojna zadruga v Mihovcih ima dne 13. jan., ob 10. uri dopoldne, svoj občni zbor. Govori g. Pušenjak. — V nedeljo, dne 16. jan., popoldne po večernicah, pa zboruje Strojna cirkovška zadruga. Kmetje, kmetice, pridite v veliki množini!

*** Tinje na Pohorju.** Od nas je šlo na vojno že nad 200 mož in mladeničev. Izmed tistih je do sedaj padlo 12, v ujetništvu jih je 15, pogreša se jih 10. Ranjenih je bilo mnogo. Eden je odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. Eden pa je srečno ušel iz ruskega ujetništva v Bolgarijo.

*** Sv. Jurij ob južni žel.** Desetnik Franc Klinar je bil dne 28. nov. odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. Dne 4. dec. je bil ranjen in se sedaj zdravi v dunajski bolnišnici.

*** Vransko.** Topničar Leopold Slopnik, ki se že 14 mesecev bori na bojnem polju, piše, da je še zdrav in da se nam v domovini ni treba bati, da bi laška armada kedaj marširala proti Dunaju ali proti Trstu. Soškega zidu Italijan ne more predreti. Naši so na izbornih postojankah tako dobro utrjeni, da se ni bati, da bi Lah prodril kedaj k nam. Tudi svoje telo ima vsak vojak že do dobra utrjeno zoper slabo vreme in mraz.

*** Celje.** V kazenski zadevi »Stelzer proti Križan« se je izročilo za sklad za vdove in sirote naše oborožene sile svota 35 K.

*** Rajhenburg.** Med našim ljudstvom se je zadnje dni razširila neka bojazen zaradi rekviriranja žita, fižola itd. Vsak pameten kmet uvidi, da je treba v veliki stiski pomagati tistim, ki nimajo nič. V namen pravične razdelitve je vsak pri prvem poizvedovanju napovedal toliko, kolikor je presodil, da ima. Pa se je izkazalo, da se je premalo napovedalo, zato so prišli zastopniki občin z zastopnikom višje oblasti v vsako hišo ter preiskali vsako posodo, vsak prostor, če niso menda ljudje kaj skrili. Mogoče, da se je tuintam našlo kaj skritega, pa splošno so naši ljudje poštenjaki in se ne bojijo nobenega preiskovanja. Pričakujejo samo, da se upošteva tudi njihove opravilne zahteve ter da se jim odmeri toliko živil, kolikor jih porabi človek, ki začne delati že zjutraj pred svitom in se poti do poznega mraka. Fižola so morali ljudje dati toliko, da ga bodo imeli nekateri še komaj za seme, oves bi bili morali dati še taki, ki ga niti imeli niso. Iz vsega tega vidimo, da bi bil zelo potreben okrajni odbor, v katerem bi zastopniki občin razumeli in zastopali težnje ljudstva, da bi se tu pri nas ne samo pobiralo, ampak tudi uspešno podpiralo tiste, ki imajo manj kot nič, ker jim je toča vse vzela. V Rajhenburgu imamo sedaj le samo najlepšo moko, druge se ne dobi, čez nekaj časa bo pa sama koruzna, bele pa nič.

*** Zdole.** Dne 15. dec. je umrla Marija Amon, posestnica na Kostajniku. Pol leta poprej, dne 3. aprila, pa je umrl njen mož Jožef. Zapustila je dva nežna otroka, ki sta sedaj siroti sami na svetu. Bog daj umrlima večni mir!

Zadnja poročila došla v četrtek, 30. dec.

ajnovjše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglašajo:

Dunaj, 29. decembra.

Rusko bojišče.

Na Besarabski meji je sovražnik včeraj, dne 28. decembra, ponovil svoje napade, katere je spremljal močen artilerijski ogenj. Napadi so se izvršili na način, kakor dan poprej. Njegovo napadalne čete so bile odbite v ognju naših pušk in topov povsod — mestoma tik pred našimi ovirami. Ruske izgube so velike.

Izhodno od Burkanova (ob Strypi) smo nekaj varnostnih oddelkov pred močnejšimi ruskimi četami vzeli nazaj, in sicer bližje proti naši glavni postojanki.

V Voliniji mestoma topovski ogenj.

Italijansko bojišče.

Tudi včeraj, dne 28. decembra, so Italijani nadaljevali na južni in južno-zahodni bojni črti na Tirolskem svoje živahnije delovanje.

Na ozemlju Sugana je bil odbit sovražni napad na Monte Carbonile (južno-izhodno od Barco). Istotako so se izjalovila sovražna ponočna podvzeta na ozemlju Col di Lana.

Na primorski bojni črti so se vršili na več mestih topovski boji ter boji z ročnimi granatami in metaleci min.

Srbsko bojišče.

Položaj je nespremenjen. Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Boji za Črnovico.

Boji ob bukovinsko-besarabski meji so vedno bolj srditi. Ujeti ruski vojaki pripovedujejo, da je ruski car zapovedal, da se Črnovico morajo zavzeti. Torišče sedanjih bojev je namreč oddaljeno od Črnovic na izhodni in severo-izhodni strani samo dobrih 15 do 20 kilometrov. Rusi so na fronti, dolgi pet kilometrov, postavili čez 200 topov in tri infanterijske divizije. Rusi so naše postojanke v času od Svete noči do dne 28. decembra o. oldne naskočili 14krat. Pred našimi žitnatimi ovirami leži na stotine mrtvih Rusov. Ruski polk iz Odese ima strašne izgube. Število mrtvih in ranjenih Rusov znaša mnogo nad 1000. Zahodno od mesta Bojan je naša težka artilerija s štirimi dobrozadetimi streli pokopala kar dve sovražni stotnji. Rusi naše črte kljub silnemu naporu niso mogli predreti.

Naši potopili črnogorsko ladjo.

Avstro-ogrski podmorski čoln je dne 23. dec. pri Sv. Ivanu Meduanskem potopil črnogorsko jadrnico, ki je bila obložena z žrvili. Ladjica je imela na krovu top, s katerim je streljala na naš podmorski čoln.

Dve veliki železniški nesreči.

Na progi Berlin—Poznanj je dne 28. decembra pri postaji Benčen skočil vlak, napolnjen z vojakmi, ki so se vračali z dopusta, iz tira. Ubityh je 18 vojakov in železničarjev, ranjenih pa je 47 oseb.

Na Italijanskem je dne 28. decembra pri mestu Bolonja trčil brzovlak s tovornim vlakom. Štiri vozovi brzovlaka so razbiti, 10 oseb ubityh, 50 ranjenih. Med ponesrečenimi je mnogo vojakov.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Angleški ministrski svet je sklenil predložiti spodnji zbornici postavni predlog, da se za celo Anglijo upelje splošna vojaška dolžnost. Dosedaj je bil namreč na Angleškem vojak samo tisti, ki se je prostovoljno oglašil.

Naročevanje samo-pondeljrove „Straže“. Kdor hoče imeti »Stražo« samo v pondeljek, si isto kakor dozdaj lahko naroči posebej. Za naročanje pondeljrove »Straže« se naj rabijo položnice »Našega Doma«, katere smo priložili pred enim tednom in ki so veljavne samo za pondeljrovo »Stražo«. Kdor nima te položnice, naj pošlje denar po poštni nakaznici na naslov: »Upravištvo Pondeljrove Straže« v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bodo pomot. Sama Pondeljrova Straža stane za celo leto **K 3'20**; za pol leta **K 1'60**; za četrt leta **90 vin**.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najbolj in času najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slika cesarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerna za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podučil o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi podpor in penzij. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštno vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

*** Ne pišite po položnice!** Nekateri naročniki so izgubili položnice, ki smo jih pred tremi tedni priložili listu, in zdaj pišejo, da bi njim naj poslali druge v pismu. Naznanjamo tem potom, da nam je popolnoma nemogoče pošiljati posameznim naročnikom položnice, ker bi potrebovali celo pisarno za to delo. Kdor nima položnice pri rokah, naj si kupi poštno nakaznico in nam naj pošlje naročnino po nakaznici.

Listnica uredništva.

Zusem: Ker se niste podpisali, roma Vaš dopis za novo leto v list — Stranice: Le pridno pišite! Bomo s veseljem sprejeli. Po-
rd naljeni! — Raznim dopisnikom: Tokrat smo dobili toliko do-
plov, pisem s bojišč, in drugega gradiva, da nam je pri najboljši volji
nemogoče vse spraviti v list. Nekaj smo okrajšali, drugo pa zopet od-
ložili.